

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVI. Alia quædam adferuntur motiua, quæ nobis ad in spiritu proficiendum, & perfectionem assequendam auxilio futura sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

Dion. Carth.
artic. 30. de
quat. nobis.
in vit. Pat.
p. 2. §. 103.

Adolescens quidam (vt è vitis Patrum refert Dionysius Carthusianus) Religionem ingredi enixe dum cupit, mater cum multis allatis ad hoc rationibus, impedire, & bona sanctaque eius desideria interuertere omnimodis satagebat. Sed ille morem ei gerere nullatenus volebat, aut à proposito suo desciscere, illud semper, ad sui defensionem tutelamq; adducens, *Saluare volo animam meam*, & salutem meam in tuto collocare, hæc mihi quam maxime cordi est: quo vno ille responso importuniores matris preces facile elidebat. Tandem cum suas se nequidquam rationes adferre parens cerneret, & preces omnes incassum cadere, assensum dedit, filiumque, quod conceperat, exequi permisit. Religionem itaque filius nomen dedit. Verum cum non multo post interpuisset, & negligenter satis & segniter in Religione viueret, contigit matrem aliquot post diebus ex hac vita decedere, ipsum quoque in grauem ac periculosam ægritudinem incidere, qua durante, cum defectis è graui symptomate sensibus, in spiritu extra se raperetur, ad Iudicis Dei tribunal sistitur: vbi tum matrem, tum alios plurimos circumsecus stantes & condemnationis ipsius sententiam coram spectantes cernit: suos ergo mater oculos circumfert, & viso filium in damnandorum turba consistere, admirabunda petit: Quid hoc est, fili mi? quomodo huc malorum redactus es? Vbinam sunt iam præclara & speciosa illa tua verba, *Saluare volo animam meam*, quæ mihi olim oggerebas? Ideone Religionem inijsisti? Ad quam ille exprobrationem ita confusus est & erubuit, vt, quid ad hæc diceret, penitus nesciret. Ad se igitur reuersus, Deo dante, è morbo suo conualuit: cogitans porro diuinam quandam id commotionem fuisse, ita superiorem vitam cortexit, vt commissa præterita assiduis lachrymis expiaret, & tam in se seuerus & austerus esset, vt multi illi, rigorem vt moderaretur, & de austeritate non nihil remitteret, suaderent, ne vllum sanitati suæ detrimen-

tum adferret. At ille blandiora hæc consilia parum moratus, respondit: si matrem impropertantem exprobrantemque ferre non potui, quomodo ipsummet Iudicem CHRISTVM, & sanctos eius Angelos in supremo iudicij die feram?

CAPVT XVI.

Alia quadam adferuntur motiua, qua nobis ad in spiritu proficiendum, & perfectionem assequendam auxilio futura sunt.

ESTOTE perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est, ait Christus in egregio illo sermone, quem in monte habuit. In quæ verba gloriosus Martyr Cyprianus sic scribit: *Si hominibus latum est & liuore. & gloriosum filios habere consimiles, & tunc magis generasse delectat, si ad patrem luxamentis paribus soboles successiue respondeat; quanto magis in Deo Patre latitia est, cum quis sic spiritualiter nascitur, vt actibus eius & laudibus diuina generositas prædicetur?* Et addit: *Qua iustitia palma est, qua corona, quæ gloria, esse te talem, de quo Deus non dicat: Filios enutriui, & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me? sed talem, vt opera tua in magnam Patris tui cælestis gloriam & honorem redundent? Non parua profecto Dei hæc gloria est, filios ita sibi consimiles habere, vt eorum ipse causa ab omnibus cognoscatur, honoretur, & glorificetur.*

Quomodo autem nos Patri nostro cælesti similes erimus? Dicit id nobis sanctus Augustinus: *Cogitemus, inquit, nos tanto similiores Deo, quanto esse poterimus eius participatione iustiores: quanto, inquam, sanctiores & perfectiores erimus, tanto Patrem nostrum cælestem magis referemus. Atque hac de causa tantopere Dominus desiderat, vt sancti & perfecti simus; hinc id ipsum multis in locis nobis in memoriam reuocat,*

Theff. 4.3.

Mart. 3.48.

1. Pet. 1.16.

Leuit. 11.44.

c. 19.2.

& identidem inculcat; semel per Apostolum Paulum: *Hac est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra*; alias per Matthæum: *Estote ergo perfecti, sicut & Pater vester celestis perfectus est*. Tum per Apostolorum principem Petrum: *Sancti, inquit, eritis, quia ego sanctus sum*.

Ingens sane parentibus gaudium & læticiam pariunt filij boni, sapientes, & sancti: dicit quippe Salomon: *Filius sapiens lætificat patrem; sicut econtra, filius stultus & refractarius mœstitia est matri suæ*. Etsi itaque nulla alia ad perfectionem & virtutem incumbendi nobis foret ratio, quam ut aliquam Deo voluntatem & delectationem adferremus, hæc sane vna ad illi toto conatu studendum nos deberet impellere. Gaudium namque & voluptas Dei, maiorque eiusdem honor & gloria, præcipuum nostrum in omnibus operibus motiuum & stimulus esse debet.

Præter illud tamen & iam alia quædam media huc adferemus, ad hoc non parum nos incitantia, & simul huc impellentia. Quod toties sacra Scriptura nos Dei filios nominet, ut: *Ego vobis ero in Patrem, & vos eritis mihi in filios*. (quod toties à Prophetis repetitur.) Et Apostolus Paulus Ephesijs scribens: *Estote imitatores Dei, sicut filij charissimi*. Iohannes vero, *Videte, qualem charitatem dedit vobis Pater, ut filij Dei nominemur & simus*. & multis alijs locis. Ideo fieri solum vult Augustinus, nimirum ut ipsi nos, nostram notantes dignitatem & excellentiam, magnificiamus, maiori que super nos vigilemus cura & diligentia. Splendida & pretiosa vestis quam diligentissime & accuratissime custoditur, sedulo que cauetur, ne quæ illam labes aut contagio commaculet; gemmæ quoque, & quicquid demum pretiosum & magni valoris est, quam fieri potest, maxima sollicitudine custodiuntur. Quocirca, ut maiori super nos vigilantia excubemus, & magnam nostri ipsorum curam habeamus, toties, inquit Augustinus, à sacris litteris monemur, serio cogitare, esse nos

Dei filios, & ipsummet Deum habere Patrem; ut nimirum ita nos ubique geramus, sicut talis Patris decet filios, & à sublimibus ac generosis filiorum Dei cogitationibus minime degeneremus. Suffragatur his Leo Magnus Pontifex, dicens; *Agnosce, ô Christiane, dignitatem tuam, & diuina consors factus natura, noli in veterem vilitatem degeneri conuersatione redire: memento, cuius capitis, & cuius corporis sis membrum*. Excellentiam, inquam, tuam perspice, memento, esse te Dei filium, & nobilitate & generositate eius, cuius filius es, indignum quid noli admittere. Quin & Gentium Apostolus, Athenienses ad altiora animaturus & erecturus, illud ipsum ijs in mentem reuocauit: *Ipsius, inquit, & genus sumus*. Genus ergo cum simus Dei, applicemus hoc potius nobis, simul & priorem illam similitudinem à veste pretiosa petitam, quam adfert Augustinus: *Quem admodum, inquit, magnam vesti pretiosæ aliquæpiam macula incidens, deformitatem adfert, & quo ipsa pretiosior est, eo per hanc magis deformatur: nam in bysso subtili, & panno aureis filis intertexto, labes aliqua statim & valde se exerit; at in panno nautico & crassiori non adeo apparet, & si etiam appareat, non tanti ea fit: ita nec in illis, qui in hoc mundo viuunt, peccati alicuius venialis labes videtur, quin imo subinde nec sceleris mortalis; & si forte videatur, quæ nostra in peccatum pronitas est, parum ea curatur. At in Religiosis, qui charissimi & dilectissimi Dei sunt filij, minima etiam labecula atque imperfectio elucet, & in oculos omnium incurrit; vna, inquam, immodestia ac dissolutio, leuis quædam murmuratio, verbum aliquod impatientiam redolens, & bilem spirans hoc loco videntes audientesque multum offendit ac scandalizat; apud sæculares vero vix vlllo numero & loco hæc esse solent. Pulueris, qui pedibus insidet, nulla ducitur ratio, sed eius, quod oculos eorumque pupillas obsidet, magna. Mūdani veluti pedes sunt corporis huius,*

quod

Ephes. 5.1.

1. Ioan. 3.1.

Eph. 2.43.

c. 19.

Cur filij Dei

nominemur.

quod est Ecclesia, Religiosi vero ut oculi, & eorum pupillæ, atque ideo qualibet in Religioso imperfectio p magni ducitur, quod hæc eius splendorem imminuat, & insigniter ipsum deturpet, quare quam potest maxime ab huiusmodi rebus sibi caueat oportet.

Est & aliud, quod ad semper progrediendum, & ulterius tendendum non parum nos adiuuabit, quod etiam supra obiter indicauimus. Nimirum, ut cogitemus, credamusque, multum nobis adhuc viæ restare, & nihil omnino esse, quidquid aut habemus, aut itineris hæcenus consecimus. Hocce me ium etiam in illis supra allegatis verbis nobis insinuat. Cur quippe putatis Christum omnibus in genere dixisse, *Esse etiam vos perfecti, sicut Pater vester cælestis perfectus est?* Eone ipsi perfectionis pertingere possumus, quo Pater in oster cælestis peruenit? Numquid homo, inquit Iob, *Dei comparatione iustificabitur* minime. Ne quidem si multis leuæarum millibus ei propiores fieremus: nam, quantumlibet ei appropinquaremus, semper infinitū inter ipsum & nos interuallum intercederet. Ideo vero ad Patris nostri cælestis perfectionem æmuladam nos adhortatur & inuitat, ut nimirum intelligamus, in hac virtutis via semper restare, quo ulterius tendamus, ac proinde nunquam nobis sufficere debere id quod iam habemus, sed ad id quod nobis deest conuenienter esse. Communiter sancti docere solent, & nō sine ratione, nullum certius signum habere quempiam posse, multum se adhuc à perfectione distare, quam cum se cogitat ad eam iam pertigisse. Nam quo quis in mirabili hoc itinere longius prouehitur, eo plus terræ detegit, & quantum sibi adhuc desit perspicit. S. Bonauentura hac rem similitudine indicat: Sicut homo, quo in montem altius ascendit, eo plura circumundique loca respectando detegit, similiter quanto culmini montis huius perfectionis inquam, quis sit vicinior, tanto etiam plura sibi vider deesse. Nam uti nobis, dum eminus montem quendam conspiciamus,

& is cælum vertice tangere, & nos, si in eo consistimus, facile illud manu tangere posse videmur; at, postquam longius progrediendo, iam cominus ad eum pertigimus, multo cælum ipsum interuallo altius eo esse competimus: ita etiā in hac perfectionis & cognitionis atque amoris Dei via fieri videmus. Atque hoc in sensu intelligit Cyprianus illa Psalmographi verba, *Accedet homo ad cor altum, & exaltabitur Deus*, id est, quo in cognitione Dei longius assurgimus & progredimur, eo Deus longius à nobis sustollitur, quo magis eum cognoscimus, eo plura de eo cognoscenda restant; quo magis eum amamus, eo plus in eo quod ametur videmus superesse. Semper ergo in hac perfectionis via suppetit, quo ulterius ascendatur, & qui ad eam iam se putat peruenisse, & eam assecutum, is nimis quā procul ab eadem distat, et si alioquin se manu cælum contingere posse credat.

Intelligi id quoque poterit ex eo, quod passim in ipsa sciētiarum cognitione hoc in mundo fieri videmus; nam constat quanto plura quis didicerit ac nouerit, tanto melius intelligere, quanta sibi adhuc discenda restent. Vnde scite Philosophus ille dicebat, *Hoc unum scio, me nihil scire*. Et peritissimus ille musices dolens dicebat, nihil se prorsus in arte sua nosse, quod quosdam videret campos adeo late patentes, ut voce eateus pertingere non posset, nec ea intelligi. Cui parum sciunt, quia non intelligunt quantum sibi adhuc desit, & quam multa addiscenda sint, hinc multa se scire putant. Eodē modo in sciētia diuina vsu venit: Serui namque Dei, qui eidem diu studuerunt, & in ea multū profecerunt, ad liquidum perspiciunt, quantum sibi adhuc, ut ad perfectionem perueniant, desit. Atque hæc vnica causa est, cur quo quis maiorem in illa progressum fecit, eo sit humilior. Tum quod, sicut in reliquis omnibus virtutibus plus indies proficit, ita & in humilitate, maiori sui cognitione, contemptu quotidie crescat: omnes enim virtutes inuicem sibi cohærent & iunctæ sunt. Tum quia e-

De operibus
Christi ad
Cornel. Pap.
in prolog.

Laers. in vi.
ta Socrat.

Tim. 2. opusc.
lib. 2. de pro-
fess. Relig.
4. 21.

Psalm. 41. 8.

videntius perspiciat quid sibi desit: mani ut
maius ad bonitatem & maiestatem Dei co-
gnoscendam lumen habet, ita & profun-
diorum propriae miseriae ac nihili cog-
nitionem; eo quod *abyssus abyssum inuocat*,
abyssus inquam cognitionis bonitatis ac
magnitudinis Dei, miseriae nostrae abyssi
fumi & profunditatem detegit & ostendit, si-
mul etiam infinitos imperfectionum no-
strarum pulueres & atomos, nec non quae
multum nobis adhuc desit quoad perfe-
ctionem pertingamus, videre nos facit.
Nouitius & nuper incipiens tyro, interdum
se iam virtutem habere existimat; quia non
videt quae multa sibi adhuc desint. Ut enim
quis artis pictoriae imperitus tabulam
quamdam videns, eam optime pictam censet,
& nullum in ea defectum notat, quam si
deinde bonus pictor attente consideret,
multos in eadem errores & defectus obser-
uat: sic plane hic se res habet; quia enim
proprie cognitionis arte non calles, ideo
imperfectiones, quae animam tuam imagi-
nem commaculant, videre non vales: alius
vero quia artis huius peritissimus est, sta-
tim eas perspicit. Magna porro haec om-
nia famem in nobis & desiderium excita-
re debent ea obtinendi quae nobis adhuc
desunt, maioreque ad ea cura & conatu con-
nitendi. Vnde B. Hieron. exponens haec,
Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam eos hic
vocari ait beatos, qui quamuis iustissimi
sint, nunquam tamen iustitia sua saturantur,
nec sibi sufficere credunt ea quae habent,
sed ad maiorem virtutem & perfectionem
semper ceu famelici ac sitibundi anhe-
lant, uti anhelabat Propheta ille, qui di-
cebat, & a Deo precabatur, *Amplius laua-
me ab iniquitate mea & a peccato meo munda-
me* quasi dicat, non sufficit mihi quod
a peccatis meis mundus sum, quod deal-
batus; sed velim insuper ut niuis instar, &
etiam supra niuem, me dealbes. *Asperges,
inquit, me Domine hyssopo, & mundabor, la-
uabis me, & super niuem dealabor*; non mo-
do superficialiter & exterius me ablue,
sed etiam interius in anima & perlaua. Sic
etiam nos precari, & ad Deum clamare
oportet dicentes: Maiorem mihi Domine

Moth. 5. 6.
Hieron.

Psalm. 50. 4.

humilitatem, patientiam patientiorem,
caritatem ardentiorum, plus mortifica-
tionis, in differenciae & resignationis con-
cede, & amplius laua me.

CAPVT. XVII.

*De perseverantia, quam in virtutis
studio habere nos oportet; & quid
adeam comparandam nobis
auxilio futurum
sit.*

Nemo coronatur, nisi qui legitime certa
uerit, ait Apostolus: quae verba S. Au-
gust. exponens, non esse aliud ait legitime
certare, quam cum perseverantia ad finem
usque decertare, & eum qui hoc fecerit, co-
ronam ac lauream promereri; adfertque
communem illam sententiam, quae etiam
S. Hieronymi, & pene omnium sanctorum
est, Iter virtutis & perfectionis coepisse mul-
torum est, ad culmen peruenisse, & in eo ad
finem usque perseverasse, paucorum. Sic vi-
demus filios Israel magna manu & nu-
mero, sexcenta inquam, teste sacra scriptu-
ra bellatorum millia, non annumeratis
mulieribus & pueris, egressos esse Aegyptum;
& tamen de tam numeroso exercitu duos
tantum terram promissionis ingressos. Non
est igitur magnum, inquit, Augustinus in-
choare quod bonum est; consummare, hoc so-
lum perfectum est. Nam ut ait S. Ephrem,
quemadmodum qui domum aedificat, vix
vllam in fundamento ponendo difficul-
tatem experitur, sed magnam in ea consum-
manda; & quo altius ipsa assurgit, eo &
maior eius est labor, & grauior impensa:
ita spiritualis aedificij fundamenta pone-
re, & incipere, nullam omnino difficul-
tatem includit; sed omnia in perficiendo
labor & difficultas sita sunt. Vnde parum
nobis profuerit bene inchoasse, si bene
non perficiamus: Nam, ut ait S. Hieronymus,
non quaruntur in Christianis initia, sed finis.
*Paulus male coepit, sed bene finis; Iuda
laudantur exordia, sed finis prodicione dam-
natur. Quid huic profuit, fuisse Christi &
discipulum & Apostolum? Quid, fecisse*
mira-

2. Tim. 1. 1.

Serm. 3. ad
frat.
in Eremo.lib. 1. con-
tra Iu-
d. ad Luc. 11. 3.Num. 1. 46
& c. 14. 36.

Supra.

Exhortat. ad
pietatem.Epist. ad Ro-
m. 13. 10.